

Project Johannis de Rijke

Het themaproject Johannis de Rijke is gestart op 6 december 2023 met een opening bij begraafplaats Zorgvlied in Amstelveen. In 2024 was het jaar waarin we vele voorbereidingen moesten treffen en zijn er geen projecten uitgevoerd. Gelukkig wordt er doorgepakt waardoor in 2025-2026 beoogde projecten kunnen doorgaan. Hierop is het programma bijgesteld. Het doel is om meer jongeren en Japanse en Nederlandse experts en onderzoekers te interesseren en betrekken bij het erfgoed en lessen van Johannis de Rijke.

Johannis de Rijke

Johannis de Rijke werd op 5 december 1842 geboren in Colijnsplaat op Noord-Beveland in de Provincie Zeeland en overleed op 20 januari 1913. Zijn graf ligt op begraafplaats Zorgvlied te Amstelveen.

Johannis kan gezien worden als de spirituele vader van het moderne negentiende-eeuwse watermanagement in Japan. Hij werkte meer dan dertig jaar als ingenieur en onderminister in Japan. Hij temde Japanse rivieren met innovatieve waterwerken en gaf vele adviezen over waterveiligheid aan de Japanse keizer. Als een van de grootste voormalige watermeesters en als leider van de groep 'Watermannen in Japan' inspireert hij nog steeds jonge mensen en waterexperts over de hele wereld. Zijn kennis en verhaal draagt bij om huidige en toekomstige waterproblemen op te lossen. In dit speciale Jaar zal Stichting Blauwe Lijn bijzondere aandacht schenken aan zijn levensverhaal, nalatenschap en persoonlijkheid in verschillende projecten in samenwerking met onze partners en familie De Rijke.

Periode

Het themaproject Johannis de Rijke is gestart op 6 december 2023 (eerst als themajaar later als meerjarige project). Het project zal doorlopen tot en met 2026. De start vond plaats bij de begraafplaats Zorgvlied in de gemeente Amstelveen.

Partners

Dit project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met achterkleinzoon Peer de Rijke en betrokken partners: TU Delft, Zeeuws Archief, Watersnoodmuseum, Hogeschool Rotterdam, Hogeschool Zeeland, Japanse Ambassade in Nederland, Rijkswaterstaat, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Bijzondere dank gaat uit naar Johan Sturm verbonden aan Stichting Johannis de Rijke. Mede dankzij zijn inzet en kennis over Johannis de Rijke kon in 2023 gestart worden met het startproject in Amstelveen en lancering van het themaproject.

Stand van zaken

Er zijn inmiddels acht projecten afgerond en er zijn nog negen projecten in ontwikkeling. Het doel is zoveel mogelijk experts, jongeren, studenten en onderzoekers te betrekken bij de watergeschiedenis en toekomst van Japan en de Zuidwestelijke Delta. Zo wordt getracht om leerlingen van basisscholen uit Zeeland, Brabant en omstreken te betrekken bij de waterproblemen in deze gebieden en hun te leren over Johannis de Rijke en andere watermeesters via het onderwijspakket Nieuwe Watermeesters.

Studenten en onderzoekers van Nederlandse en Japanse Hogescholen en Universiteiten worden gestimuleerd mee te denken over de waterproblematieken in de Zuidwestelijke Delta (Nederland) en vergelijkbare Delta's in Japan, zoals de Kiso Delta (Japan) en Tone River Deltagebied. Dit door middels van het onderzoeken van kennisvragen die voor Nederland en Japan relevant zijn. Daarbij hopen wij een bijdrage te leveren aan onderzoeken van het Deltaprogramma Zuidwestelijke Delta en onderzoeksprogramma's rondom de Japanse delta's.

Naast het betrekken van jongeren wordt ingezet op het bijeenbrengen en het (her)gebruiken van de oude documenten van Johannis de Rijke. Tevens wordt zijn verhaal over verschillende manieren in beeld gebracht, zoals onder andere een podcast, artikelen, presentaties en toertocht.

Wij inventariseren en ondersteunen graag huidige projecten waarbij wateropgaven in het Nederlandse en Japanse landschap door Japanse en Nederlandse onderzoekers en studenten worden onderzocht. Dit via onze blauwe hulplijn, waar experts betrokken bij Stichting Blauwe Lijn aan mee werken.

Uiteindelijk willen wij de resultaten uit de onderwijs- en onderzoeksprojecten integreren in een inspiratieboek 'Nieuwe Watermeesters van Japan en Nederland', die in het Nederlands en Japans zal worden uitgebracht.

Voor meer informatie zie onderstaand overzicht van de projecten vallend in het themaproject van Johannis de Rijke.

Overzicht van activiteiten en projecten

Uitgevoerde activiteiten en projecten

- [Start van het Jaar van Johannis de Rijke](#) bij de begraafplaats Zorgvlied in de gemeente Amstelveen
- Aandacht voor het Jaar van Johannis de Rijke op de eerste lustrumbijeenkomst van de Stichting Blauwe Lijn (17-1-2024)
- [Essay in het blad Zeeland](#) 'Zeeuwse watermanager Johannis de Rijke nog altijd voorbeeldig voor Nederland' door Johan Sturm
- [Essay in het blad The Weekly Antropocene](#) door journalist Sam Matey over Learning from the Low Lands #2: A Council in the Sea Kingdom' met aandacht voor Johannis de Rijke
- [TV opname Japanse omroep TBS](#) van de toertocht Hollandsche IJssel, verleden, heden en toekomst en bezoek aan Colijnsplaat
- Bijeenbrengen van de voormalige [kennisdocumenten van Johannis de Rijke](#) in Nederland en Japan ter aanvulling van het digitale Tresor en Zeeuws Archief.
- Johannis de Rijke op Noord-Beveland onder meer bij de gemeentelijke Culturele Fair (20 juni) en de reach out naar jongeren op het festival PeeRock (27 juli) door Stichting Johannis de Rijke.
- Presentatie door Prof. Dr. Demura van de Gifu University Japan, op 25 september 2024 bij de Hogeschool Rotterdam met Mingran Cao Universiteit Leiden.
- Vertaling van het wetenschappelijke artikel van Prof. Dr. Demura van de Gifu Universiteit.
- [Podcastserie over Johannis de Rijke](#)
- [Toertocht Waterrijke Zeeland met aandacht voor Johannis de Rijke](#)

Lopende activiteiten en projecten

- [Inventarisatie Japanse en Nederlandse kennisprojecten](#), waarbij gekeken wordt naar relevante Japanse en Nederlandse samenwerkingsprojecten rondom wateropgaven in diverse landschappen in Japan en Nederland.
- [Internationaal kennis- en onderzoeksprojecten Japan](#) en Nederland 'Nieuwe watermannen en -vrouwen van Japan en Nederland' waarbij de Kiso Delta en Zuidwestelijke Delta centraal staat.
- [Blauwe Japanse en Nederlandse hulplijn](#) gericht op het leveren van een inhoudelijke bijdrage vanuit de lessen, verhalen en de kennisdocumenten van de vroegere watermeesters in Japan ter ondersteuning van Nederlandse en buitenlandse

promotie-, afstudeeronderzoeken en studentenprojecten. Dit op verzoek van de onderwijsinstellingen en PhD-onderzoekers.

- [Inspiratieboek over Nieuwe watermeesters van Japan en Nederland door Stichting Blauwe Lijn \(gecombineerde Nederlandse versie en Japanse versie\)](#). Hierbij staat Johannis de Rijke en de watermannen uit Nederland in Japan centraal. In dit boek wordt het historische verhaal en de projecten vertelt en in beeld gebracht met behulp van geografische kaarten. Om aan te sluiten bij de huidige en toekomstige kennis, worden resultaten vanuit de huidige Japanse en Nederlandse samenwerkingsprojecten rondom waterproblemen in Nederland en Japan samengevat.